

Taitus

---

1 ¹Ę Kótóné kutó diratere whị bitu, Yesu Kerisoné dotęyale *aposel* whị Pol-né dapó. Atéró dotęyaleteita hąle mei, Kótóné ama sorokó su yóló beteró betere so whịnē Talepaae tué tiki tiró, kale bete mole fo tué yóo, yópóló ę dotęyalepó. Ai bete mole mo fo wisi diriyóló kisiparu, tué tiki tiróló Talené ala eraté fu beterapó. ²Ti tué tiki tiratere alaró mo bete mole fo diriyóló kisipare alatamota, take nalopaae mo wisi ala tuąmō betaalopóló, mutere tué tómō belerapó. Ti ai alata, kapala fo mo sawakélé eneitere Kótóné sáró haetamo kaaraai teópa, mo taketitei yóló munélipakalepó. ³Dą aluyaqsóró tao su betere Kótóné ama fo wisi ępaae mo wisiyóló kaae taru, so whịpaae yó male fae depa, yało yó maleteiné Kótóné ama mo eraalopóló tukóló muló betere be dəmótóró ama yóló mulale fo hąkearalepó.

⁴Taitus-ó, yało i dere aşeta, dąmo wusuró mo betą fotóró wosóló Talepaae tué tiki tiró betere alakélé betą ala ereteiné ya yało hosaa mo turó mole naalepa i dere ape. Dąné aya Kótóró dą tao sóró wisiró betere whị Yesu Kerisotamoné hamokoróló tao sere alaró hosaa muni deóló dua betere alatamo ya yałpaae erópóló yae.

Atimané diyaaí yale kutórape kemerópóló Tatus Krit-mó beterale fo

⁵Ę faairaalu, ya węjnē bopéró daaló betere hae Krit-mó beteróló fele bete i ape. Mepaae diyóló kemeréni, kwia mupa taarale kutórape naao donoróló diyóló kemeró, ai hae kwiamó tẽ mole be huluamó betere Keriso so whị teteróló kaae tawaaire whị disirape sóró beteraté kwęyoo, yópóló taaróló felepó. ⁶So whị teteróló kaae tawaaire whị disi sóró beteratepa, i ala ere whị sóró beterae. Me dowi ala yalepóló só derénitere whị betóo, sokélé mo betatóró dokóo, ama naale senaalekélé Talepaae tué tiki tiró betóo, mepaae so whịnē ama naale senaale hama alima aqmó bitini dowąae fóló, atimané tó tiki felé yaaire ala du betepa, só deratere fo ini yóo, dere whị sóró beterae. ⁷Atéró beteratere whịta, Kótóné ama dirae yale kutó teteróló kaae tareteiné mepaae whịnē me dowi ala yalepóló só deratere fo ó mepaae whịnē dere fo woseni dowąae furaalu, ama kisipa mole alatóró sya fole whị ó hapale fopaae butere

whị ó wain wéi mo dekéró nokole whị ó hapale fopaae buturaalu hôle sere whị ó doasi *moni* saai ekeleru, kapala ala du betepa, ti atétere whị beteranénipó. ⁸ Ai dosayale alarape ini, uké whị wisiyóló dape sóo, wisi ala maaté yaai ekélé yóo, ama tикиné ekelere ala ini, a amatei teteróló kaae tawóo, ama dere ala fea mo donotóró yóo, Talené ama ala erópóló, kae beteró betere whị betóo, yaaitere alarape taleyóló mo bete mole alatóró yóo tare whị betóo epa, ti so whị teteróló kaae tanópóló, sóró beterae. ⁹ Térapa, kale bete mole mo fo mené yapaae yó melaletei diriyóló tuéru, mepaae so whị keteké bulóo, ai fotamo bóe du betere so whị donoroo, enére whítóró sóró beterae.

¹⁰ Ti hale hoko whị sóró beteraqose dere fota, ti i betené dapó. Kale mo fo wisitamo bóe du betere whírapékélé, bete muni hale hoko fo du betere whírapékélé, kapala fo yóló so whị dilikitu betere whírapékélé fea betó mole tuamó tiki sekäq tikaé du betere whírapé mo dekéró betó moleteiné dapó. ¹¹ Atimané du betere alata, enénire fotei ai yó mótu betere ape. Aita hale dumi, kapala so whị dilikóló *moni* saai du beterapó. Atéró yó mótu betere foné betä whíné ama soró naale senaletamokélé, ama fake whíkélé, atima fea betä be dolomó betó moleteiné ai dorótú betere ape. Atétu betere ala momó kae yaqsóró, mo taalae yóló foné sae. ¹² Ti ai Krit haemó betó mole whírapé atimané fo eratere kóló whị betäné i fo erapó. “Wéiné bopéró daaló betere Kiriti haemó betó mole so whị fea kapala fo buóo, hupu haqné dere kaae, dowi ala hakeamó hoko yóo, dekayóló bitu qla maaté dekéró naai ekélé yóo, du beterapó,” ¹³⁻¹⁴ Atimané fo eratere kóló whíné i alarape du betepa kelalepó dere fota ti mo dapó. Térapa, Taitus-ó, naao teteróló kaae tare so whị atimané tué tiki mo diriyóló tirópóló, Juda fake so whíné dolqa foró kale mo bete mole fo hórale whírapené i ala yae dere fotamo wosaqsóró, mo deteraa yóló atima foné sóró ma yae. ¹⁵ Mepaae wisi tuétóró mole whị atimané dere alaró dere fotamokélé, mo wisiyóló du beterapó. Téretei, mepaae whị tué tiki tiró bitiniru, atimané hosaa tuamó dowi kisipa mupa, ti ama dere foró dere alatamokélé wisini, mo turó dorapó. Ti i dere fota, mo dapó. Atimané tué tikiró hosaa tuamó mole alatamota, wuliné api fulukó fóló qla wisi dorótú dere kaae, dowi alané atima mo ti doró beterapó. ¹⁶ Ti Kótó tuérapó du betepatei, atimané dere alané ti Kótó tuénipóló hakeamó yó matapó. Atima mo sonaalei ala du betere so whị betóo, dere fokélé woseni, tikóo du bitu, wisi ala yaaire mo sunipó.

Sere otere ó teó so whípaae Talené bete mole fo etéró yó manérápóló ere fo

2 ¹Naafo yó móituraalu, kae kae fotamo touróló yó meni, Kótóné mo bete mole fotóró erótú beta. ² Atéró yó móituraalu, mepaae hale Keriso maaté betere whị disirape atimané dere ala sawa tétitóró

yóo, nokole qlakélé kisipa tekeyóló tétitóró nóo, so whjné atima dere ala kilituraalu, mo donoi ala dapóló doi mulóo, atimané mepaae ala yaai fopaae hapale buni, hotowaró kaae taru, tué tekeyóló yóo, Talepaae tué tiki tiratere alakélé, yaala sókó fole alakélé, Talené ala taaréni, hæle yó tare alakélé mo diriyóló kisiparu, erótú betere whjtóró beterópóló, ma fo yae.

³ Até dere kaae, so disirapepaaekélé, atimané dere ala Talené so whjné dere alatóró du beterópóló yae. Téturaalu, so whj eratere fo ó wain wéi dekéró naai ekèle ini, mo wisi fo maaté yó mótu beterópóló ma yae.

⁴ Téturaalu, ai so disirapenémo mepaae teó sorape atimané whjró naale senaaletamopaae yaala sókó fole ala du beterópóló, etéró yae yóló yó manérápó. ⁵ Atimané me ala yaai fopaae butere ala hapale ini, hotowaró kaae taru, tué tekeyóló mo wisi alatóró yóo, bemó qla bilitere alakélé, naale senaale kaae tatere alakélé, be kaae tatere alakélé, mo kelaalo kokçi alaró hosaa tuqmó me kisipa muni, mo wisi kisipa betä muóló, atimané whj aqmó beterópóló ma fo yae. Ama fo yae deretei hæle meipó. Atimané du betere ala mepaae so whjné kilituraalu, Kótóné fo bete muni nisiyóló doka doka yóló faleyaqsóró dapó.

⁶ Whj disiró so disitamopaae yale fo kaae, teó whjpaekélé atimané mepaae ala yaai tué tekeyóló hotowaró yópóló, ma fo yae. ⁷ Naaao du betere wisi ala so whjné kolóló, atimané tokóló yópóló, yó mótu folosóró naaopi yae. Atéró, naao yó matere fomo kae yóo, dere alakélé kae yóo ini, mo betä alatóró erópóló yae. Téturaalu, i ala tómó mole ala kaae aqréni, mo bete mole alapóló tué muóló yó mótu betae. ⁸ Atétepa, ti naao yó matere fo atimané wosaalomeipóló, mené só deratere ala enénipó. Ti noa yaqsóró du meipó. Yatamo bóe du betere whjrapené dä hásokó fole ala initepa kilitu, atimané yale fomó atimatei hæle yópóló dapó.

⁹⁻¹⁰ Atéturaalu, wae sóró kutó diratere so whjrapaaekélé atima teteróló kaae tare whj aqmó bitu, atimané tué tiki felé yópóló kutó wisiyóló dirae yóló ma fo du betae. Kutó diratere whjrapené atima teteróló kaae tare whjné dere fo woseni dowäae fóo, atimané mepaae qla qlakélé qlémi sóo yaqsóró yae. Aténi, atima teteróló kaae tare whjrapené me qla qlémi nokole ala ini yóo, erae dere alakélé mo wisiyóló eró depa kilituraalu, kutó diratere whj wisipóló tué muaalopó. Atéró atimané mepaae alarape duraalu, i dere ma fo sya fóló eratepa, ama fo woseturaalu, ama fo wisita mo bete mulapóló, Tale dukirópóló dapó.

¹¹ Ti noatepae, so whj aluyaqsóró Kótóné ama hamokoróló tao sere ala mió i alimó betere so whj feané kolópóló hækearó beterapó. ¹² Kótó bitini nisi yóló du betere alaró i haemó ekelyóló du betere alatamo yae yóló setepa, ai ala mo yaalo meipó yóo, mió i betere alimó mepaae ala yaai kisipa tekeyóló yóo, mepaae dere alakélé mo donotóró yóo, Kótóné ama ala hæle eró tawóo yópóló, ai fo wisinétei däpaae yó mótu beterapó.

13 Dä noa wisi ala kelaai hëkesetamo kaae tawóló betere? Dä tao sere whị Yesu Keriso ąta, dä teteróló kaae tare doasi Kótó beterapóló, ama kae ere dę wisinaaletamo wale ala kelaairaalu, dä hajtamo kaae tawóló i betere ape. 14 Dä dowi alané dokóló muló betepa, ai sekéné ama betere betené dä dupuróló ą sukajeteita, hale meipó. Dä dowi ala mo sawakélé muni, mo ama so whjtóró bitu, mo wisi alamaaté ekèle yóló deté fu beterópóló, erapó.

15 Atérapa, ai dosayale alarapetamo naao yó mótu betepa, ti mo wisirapó. So whjné mepaae hoko alarape taalae yóló foné sóo, du betere wisi ala taaréni keteké bulóo yae. Ti yata, Talenétei ama ala erópóló, sóró beteró beterapa, mepaae so whjné yá belei aleróló só deratepa, ai dere fo woseni, ai bete mole fo yó matere ala betä du betae.

Mo wisi ala betä erótú betae ere fo

3 1-2 So whị teteróló kaae tare *Gavman whjrapero* mepaae ala kaae tanópóló sóró beteró betere whjrapetamo aqmó betae yóló Kótóné so whjpaee ma fo yae.

Atéturaalu, atima kale teteróló kaae tare whjrapené yae dere ala sya fóló eróo, mepaae wisi ala keteké buóo, me whị eratere fokélé ini yóo, mepaae so whjtamo naameyóló mo dua betóo, me whị hamomané kisipa seké yaqsóró dere ala kisipa tekeyóló yóo, bopé fake ini, deróló dua betóo erópóló ma fo du betae.

3 Take betale alimó dákélé kisipa okoko yóló hoko bitu, ai fo wisi wosóló aqmó bitini, dowäae fóló du betale alané dä dilikitu betalepó. Atétepa, däne té tikiné ekèle du betale alaró kae kae du betale feléi alatamoné dä dokóló wae sóró kutó diratere whị beteró beterepó. Däne no nené dere ala kilitu, dákélé ai ala enée yóló dei kisipa muturaalu, däne atima hóróo, atimanékélé dä hóróo, deté fu betalepó. 4 Tépatei, dä teteróló kaae tare Kótóné ama ere wisi alaró yaala sókó fole alatamo hakearale su kamótóróti, dä aluyaqsóró ama tao salepó. 5 Ti ama dä tao saleteita, däne me donoi ala depa kolóló initei, ą kqolené sukutu tao sere bete bitu, tao salepó. Téturaalu, Talené ama fokóló dä ama naale senaale deyóló beteróo, Dëi Kepe Wisiné kisi whị aleróló beteróo erapó. 6 Talené ai Dëi Kepe Wisita, dä so whị fea tao sere whị Yesu Keriso tuqmó betepa, Talené däpaae mo turó suniyalepó. 7 Atére alata, Talené ama hamokoróló tao sóró, mo donoi so whjpó ereteiné dä ai mo ti betere bete sóró taru, ama wisi wisi ala Yesumó matere kaaetóró dämökélé matepa saalopóló hajtamo kaae taté fu beterópóló erapó. 8 Ai fota, mo bete mulapóló tué tiki tiraaire fopa, mió Kótópaae tué tiki tiró betere so whjkélé keteké buóló mo wisi alatóró du beterópóló, ai fo naao mo diriyóló tuéru, donotóró yó mótu betepa, mo wisirapó. Ti ai dosaqaté wale alarape feata, wisi alatóró ereteiné so whị fea tao sóró wisiranérapó.

⁹Tépatei, kisipa okokoi whijrapené dóroi duraalu hæle hoko dere fokélé, dä deyaairaalu deté wale noutererape dosaté wou betale alakélé, Moses-né yóló muló betere fomó alale sere alaró høle sere alatamoné dere fo mo wosaqse. Ai alarapené, so whij tao sóró wisiraaire bete mo munipó. ¹⁰Diä betä kisipa muóló betere ala mepaae whijné tekeratepa, taalae yóló foné sae. Atéró foné senaalemó, naao dere fo wosenitepa, kale yale kaae momó foné sae. Ténalemókélé mo ti wosenitepa, momó kae ini, ama enére ala deté fu beterópóló mo ti taalae. ¹¹Atétere whjta, dowi ala ą tuamó fjanuraalu, dowqae fóló du betere alané amatei ą ai só derótú betere ape.

Mo kemeróturaalu Pol-né Taitus-paae ape yale fo

¹²Artemas ó Tikikas yalo ya beterepaae ai dotonatapa, ątamo ya beteremó sókó wapa, ti ya dämo Nikapolis be huluamó hokolaa yaalopa fae. Ti mió i waaire sosóli alita, dämo ai bemó betepa kemeyópóló faai kisipa mutapó. ¹³Fo tokótamo depa tao sóró fo eratere whij Senas-ró Apolos-tamo uké furaalu sóró faaire mepaae qla qlakó yayatépa, ti atimaamo tao sóró melae yóló i dere ape. ¹⁴Yatamo aimó betere dä Keriso fake so whij atima betere dokø nokole qla ó mepaae so whij tao saaire qla qla yayani, mo sumó mulópóló, kutó keteké buóló diae yóló ma fo du betaet.

¹⁵Imó etamo betó mole so whijné yapaae koleó dapó. Talepaae kisipa tiki tiró bitu, däpaae yaala sókó fu betere so whijpaae koleó yae. Térata, Talené hamokoróló tao sere ala diä feapaae erópóló yae.